

סיפורים נפלאים לילדים

פרשת עקב

"והיה עקב תשמעון" (ז, יב)

מדרש פליאה: "והיה עקב תשמעון" - הדא הוא דכתיב (תהלים קכ"ו, ו): "הלוך ילך ובכה".
מה הקשר בין "והיה עקב תשמעון" ל"הלוך ילך ובכה"?

בשם ה'אוהב ישראל' מאפטא מובא (בספר מעשי למלך הביא באריכות בשם החפץ חיים) משל לעשיר שירד מנכסיו. לא היתה לו בררה, הוא היה צריך לכתת את רגליו כדי להשיג כסף. הלך ממקום למקום, מפנה לפנה. הגיע לארץ החבילה, ארץ שבה יש מחצבות של יהלומים. הלך ומלא לו שק ביהלומים ושם על גבו.

יום אחד, במהלך מסעו, הגיע לאיזה בית של עני אחד ובקש ממנו אם יוכל לתת לו לאכול משהו. אמר לו העני: אם היה לי משהו לאכול, הייתי נותן לך גם מבלי שתבקש, אבל לצערי אין לי מה לתת לך לאכול. אבל אני אגיד לך משהו, אספתי באיזה שהוא מקום חפץ מאד יפה, אולי זה שוה משהו... בוא, אני אקח אותך, יש כאן איזה שמאי של אבנים, אולי זה שוה משהו...

נגשים לשמאי, השמאי בודק את האבן... ונקב בסכום גבוה מאד. באותו רגע התעלה הסוחר. אומר ה'אוהב ישראל' מאפטא: לעתיד לבוא, כשאדם יבוא לפני בית דין של מעלה, ויראו לו מה משלמים עבור פסיעה אחת, כמה משלם הקדוש ברוך הוא על צחצוח נעלים לכבוד שבת - כלנו נפרץ בבכי!

זהו שאומר המדרש: "והיה עקב תשמעון" -

אלו המצוות שאדם דש בעקביו. הדא הוא דכתיב: "הלוך ילך ובכה" - כשאנחנו נשמע לעתיד לבוא מה הקדוש ברוך הוא משלם על צעד לכבודו, כשאדם צועד לבית הכנסת, כשאדם צועד לנחום אבלים - נבכה על כל המצוות שדשנו בעקבינו.

"כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (ח, יז)
פעם אחת הגיע רבי שניאור זלמן מליאדי, בעל התניא, אל בית רבו, רבי דב בר ממזריטש.

כשהגיע, דפק על הדלת. מבפנים נשמע קולו של המגיד: מי שם? השיב בעל התניא: אני. המגיד לא פתח את הדלת. לאחר זמן דפק שוב. שוב שאל המגיד: מי שם? ושוב ענה: אני. גם הפעם נשארה הדלת סגורה. כשדפק בפעם השלישית, שאל אותו המגיד שוב: מי שם? הפעם השיב: שניאור זלמן מליאדי. מיד נפתחה הדלת.

כשנכנס, חנך המגיד ואמר לו: כל זמן שאדם אומר 'אני', הוא עדין עסוק בעצמו. כשהוא יודע מי הוא, אבל אינו מעמיד את ה'אני' במרכז - אז אפשר לפתח לו את הדלת.

ביום שלמחרת אמר לו המגיד: היום תלך לברית מילה המתקיימת בעיר הסמוכה.

בעל התניא לא הבין מדוע שולח אותו רבו לשם. לא הכיר את בעלי השמחה ולא ראה כל סבה לנסיעתו, אף מעולם לא הרהר אחר דברי רבו. הוא נסע והגיע לברית.

לאחר הברית הסב עם המסבים לסעודת המצהה. האווירה היתה שמחה, וכלם ברכו את בעלי השמחה.

פתאום קם אחד המשתתפים בסעודה וקרא

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

"לֵלֶכֶת בְּכָל דַּרְכָּיו וּלְדַבְּקָהּ בּוֹ" (יא, כב)

הוא רחום וְאַתָּה הוּא רָחוּם, הוא גּוֹמֵל חֲסִידִים וְאַתָּה גּוֹמֵל חֲסִידִים. (רש"י)

בְּבִיתוֹ שֶׁל הַגָּאון רַבִּי שְׁמוּאֵל רוֹזוֹבְסְקִי זצ"ל,

נִהְגוּ לְהַכִּין אֶת הָעוֹף לְשֶׁבֶת כָּבֵד בְּיוֹם רַבִּיעִי.

בְּאוֹתָהּ תִּקְוָה לֹא נִמְכְּרוּ הָעוֹפוֹת אַרְוִזִּים וּמוֹכְנִים לֹאכִילָה. הִיָּה צָרָה לְהַכִּין אֶת הָעוֹף וּלְחַלְקוֹ, וְחֻלְקֵי הַפִּסְלָה הִשְׁלִכוּ לֹאשָׁפָה.

מִסְפֵּר תַּלְמִיד מְקַרֵּב: הַבְּחִנְתִּי לְהַפְתָּעֵתִי כִּי בְּמִקְרָר, לְצַד הָעוֹף הַמוֹכֵן לְשֶׁבֶת, יִשְׁנֶה שְׂקִית שְׁעָלֶיהָ נִכְתָּב: "אֲשָׁפָה".

בְּרַרְתִּי מִדּוּעַ הָאֲשָׁפָה מוֹכֶנֶסֶת לְמִקְרָר וְלֹא בְּמִקְוֶה הָרְאוּי.

תְּשׁוּבָתָהּ שֶׁל הַרְבֵּנִית הַפְתִּיעָה אוֹתִי, וְכָךְ אָמְרָה: מִכִּיּוֹן שֶׁמְכָלִי הָאֲשָׁפָה מְפֹנִים עַל-יְדֵי הָעִירְיָה רַק בְּיוֹם שְׁשִׁי, מִדּוּעַ שֶׁהַשְּׂכָנִים יִסְבְּלוּ יוֹמִים מְרִיחוֹת בְּלִתִּי נְעִימִים? עַל כֵּן אֲנִי מֵאֲחֻסָּנִים בִּינְתִּים אֶת הָאֲשָׁפָה בְּמִקְרָר הַבִּיתִּי...

מַעֲשֶׂה בְּאַבְרָהָם תַּלְמִיד חָכֵם שֶׁהִדְפִּיס סֵפֶר בְּעֵנֶן "גְּלוּי מִשְׁקִין" (הַגָּר"א וְהַחֲזוֹ"א הַקְפִּידוּ עַל גְּלוּי מִשְׁקִין גַּם בְּזִמְנֵנוּ, שֶׁלֹּא מְצוּיִים נֶחֱשִׁים).

הוא קָבַל הַסְכָּמָה מְגֹדֹלִי הַתּוֹרָה, וְרָצָה לְקַבֵּל הַסְכָּמָה מִהַגָּרָא"ל שְׁטֵינְמָן זצ"ל, אֲךָ הָרַב שְׁטֵינְמָן סָרַב לְתֵת הַסְכָּמָה לְסִפְרָה.

נִסָּה הַמְּחַבֵּר לֹמַר שֶׁאִינוּ כּוֹתֵב בְּסִפְרָה שְׁחִיבִים לְהַחֲמִיר עַל מִשְׁקָה מְגוּלָה, אֲלֹא רַק לְהוֹדִיעַ שִׁישׁ מְקוֹם לְחֻמְרָה זוֹ, כְּמוֹ חֻמְרוֹת אַחֲרוֹת וְכו', כְּדִי שִׁיחִיו מוֹדְעִים לְזֶה בְּעוֹלָם.

אוֹלָם, אֲף שֶׁהָרַב שְׁטֵינְמָן עֲצָמוּ נִזְהָר בְּחֻמְרָה זוֹ, לֹא רָצָה לְכַתֵּב הַסְכָּמָה.

לְאַחֵר הַפְּצָרוֹת רַבּוֹת, הַסְבִּיר הָרַב שְׁטֵינְמָן אֶת סִבַּת סְרובוֹ: מֵה יִקְרָה אִם הִבְעֵל יַחֲמִיר בְּבֵית עַל גְּלוּי? הָאִשָּׁה תַּחֲמֵם חֶלֶב לְתִינוּק, וְעוֹמֶדֶת לְשֹׁמֵר מְגֻלּוּי, וּלְפִתְעָה יוֹצֵאת לְרָגַע. עֲכָשִׁיו הִיא צְרִיכָה לְשַׁפֵּף אֶת הַחֶלֶב, לְהַבִּיא חֶלֶב חֲדָשׁ וּלְהַתְחִיל מִהַתְחַלָּה... לָכֵן, אִם הִבְעֵל רוֹצֵה לְהַחֲמִיר - שִׁיחֲמִיר עַל עֲצָמוּ וְלֹא עַל חֶשְׁבוֹן הָאִשָּׁה... בְּשׁוּם אֲפֵן לֹא אֶכְתֵּב הַסְכָּמָה עַל כֹּזֶה דְּבָר!

בְּקוֹל: הַחֲפֵץ הַיָּקָר שֶׁהָיָה כָּאֵן נִעְלָם! מִיָּד הִתְחִילוּ כָּלֵם לַחֲפֹשׁ, וְכָכֵל שֶׁעָבַר הַזְמַן וְהַחֲפֵץ לֹא נִמְצָא, הִלָּךְ וְגָבַר הַחֲשָׁד.

מִכִּיּוֹן שֶׁבָּעַל הַתִּנְיָא הָיָה אוֹרֶחַ שְׁאִינוּ מְכַר לְאַנְשֵׁי הַמְּקוֹם, הִחֲלוּ מִבְּטִים לְהַתְגַּנֵּב אֵלָיו.

אֶחָד הַנוֹכָחִים פָּנָה אֵלָיו וְשָׁאַל: אֵתָה לִקְחָתָּ? הַשִּׁיב בְּשִׁלּוֹה: לֹא אֲנִי. שׁוּב שְׁאַלְוּ, וְשׁוּב עָנָה: לֹא. כָּךְ חֲזַר עַל דְּבָרָיו פַּעַם אַחֵר פַּעַם, עַד שֶׁלִּבְסוֹף נִמְצָא הַחֲפֵץ, וְהַתְּבַרֵּר לְכָלֵם שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כָּל חֵלֶק בְּמַעֲשֶׂה.

כְּשֶׁחֲזַר וְסִפֵּר לְרַבּוֹ, חִיָּךְ וְאָמַר לוֹ: עַל פַּעַם אַחַת 'אֲנִי', הָיִיתָ צָרִיךְ לֹמַר כְּמָה פְּעָמִים 'לֹא אֲנִי'.

וְהוֹסִיף: זֹאת הִיא דַּרְכּוֹ שֶׁל אָדָם. כְּשֶׁה'אֲנִי' מִתְגַּבֵּר, מִן הַשָּׁמַיִם מְלַמְדִּים אוֹתוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ, וְכָכֵל שֶׁהָאָדָם מִמַּעַט בִּישׁוּתוֹ וּמִכִּיר שֶׁהַכֹּל מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּךְ הוּא זוֹכֶה לְהִיּוֹת כָּלִי לְשִׁכְיָנָה וְלַעֲבוּדַת ה' בְּאַמֶּת.

"וְהָיָה אִם שָׁמַע תִּשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹתַי" (יא, יג)

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי דּוֹד אַבּוּחֲצִירָא זצ"ל, שֶׁהָיָה מֵהַלָּךְ בְּדֶרֶךְ. פָּגַשׁ בּוֹ אֶחָד שֶׁהָיָה פֶקֶח בְּעֵינָיו, וְשָׁאַל לְתֵת טַעַם לְמִצְוֹת ה' יִתְבָּרֵךְ: מִדּוּעַ אָסוּר בְּאִסּוּר חֲמוֹר לְהַתְגַּלֵּחַ בְּתַעֲר, וְהָעוֹבֵר וּמִתְגַּלֵּחַ - כָּאֵלּוּ אֲכַל חֲמֵשׁ פְּעָמִים טְרֵפָה, חֵס וְשְׁלוֹם?

אָמַר לוֹ הָרַב: הָיִיתִי עוֹנֶה לָּךְ בְּרִצּוֹן, אֲךָ אֵין לִי פְּנָאִי. הָרוּפָא נָתַן לֹאשְׁתִּי הַרְבֵּנִית תְּרוּפָה לְמַחֲלָתָהּ, וְאֲנִי מִמָּהָר אֵלָיו שִׁיאֻמַּר לִי מִדּוּעַ דּוֹקָא נָתַן לָהּ אֶת הַתְּרוּפּוֹת הָאֵלּוּ וּבִמְנוֹן הַזֶּה. עַד שֶׁלֹּא אִדַּע, לֹא אֶרְשֶׁה לָּהּ לְטַל אֶת הַתְּרוּפּוֹת.

אָמַר הָאִישׁ: בְּמַחֲלָה, כְּבוֹד הָרַב, עָלֶיךָ לְמָהָר לְבִיתְךָ וְלֹא אֶל הָרוּפָא, כִּי בּוֹדָאִי נִמּוֹקוֹ עֲמוֹ. וְאִף אִם יִרְצֶה לְהַסְבִּיר לָּךְ, לֹא יוֹכֵל, כִּי לֹא לְמִדַּת רְפוּאָה וְאֵינְךָ בְּקִי בְּסוּדוּתִיָּה. אִם רוּפָא מִמַּחֲה הוּא, אֵין לָּךְ אֶלָּא לְטַל אֶת תְּרוּפּוֹתָיו וּלְהַבְרִיא.

אָמַר לוֹ הָרַב: יִשְׁמָעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׁפִיךָ מְדַבֵּר, עַל הָרוּפָא, אָדָם כְּמוֹנוֹ, אֵתָה סוּמֶךְ בְּעֵינָיִם עֲצוּמוֹת, לְמִרּוֹת שִׁידוּעַ שִׁישׁ תְּרוּפּוֹת רְעִילוֹת וּמִזִּיקוֹת, וְיִישׁ רוּפָאִים שְׁאִינָם מִיּוֹמָנִים, וּמִלָּךְ מְלָכִי הַמְּלָכִים, שְׁאֵין שְׁכָלָנוּ מִשְׁגָּת מִחֻכְמָתוֹ - אֵינְךָ מֵאֲמִין לְמִצְוֹתָיו וּמִבְּקָשׁ לְעֲמֹד עַל סוּדֶךָ! !